

Dæmi 1

Ögn með föstum hraða v í láréttu x - y sléttunni eftir teini
 $y = f(x)$, finna skorækraftana sem verka á hana

$$T = \frac{m}{2}(\ddot{x}^2 + \ddot{y}^2), \quad U = 0, \quad L = T$$

Skorður

$$g(x, y) = y - f(x) \quad \leftarrow \text{heilnefndar, } f(x) \text{ hefur vidd } L$$

Kröfuna um fastan hraða er ekki hægt að skrifa sem heilnefnda skorðu

$$U = \sqrt{\dot{x}^2 + \dot{y}^2} \rightarrow \dot{U}^2 = \dot{x}^2 + \dot{y}^2 \\ \rightarrow 2\dot{U}\ddot{U} = 2\dot{x}\ddot{x} + 2\dot{y}\ddot{y} \rightarrow \dot{x}\ddot{x} + \dot{y}\ddot{y} = 0$$

Hreyfijöfnurna finnast með og alkraftarnir

$$\frac{\partial L}{\partial q} - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) + \lambda \frac{\partial g}{\partial q} = 0, \quad Q_q = \lambda \frac{\partial g}{\partial q} \\ q = x, y$$

Dæmi 2

$$T = \frac{m}{2} \dot{x}^2, \quad U = -\frac{U_0}{\cosh^2(\alpha x)}, \quad L = T - U$$

Viljum finna hreyfijöfnur Hamiltons. Þurfum H með ummyndun Legrende

$$P_x = \frac{\partial L}{\partial \dot{x}} = m\dot{x}$$

$$H = P_x \dot{x} - L = \frac{m}{2} \dot{x}^2 - \frac{U_0}{\cosh^2(\alpha x)} \\ = \frac{P_x^2}{2m} - \frac{U_0}{\cosh^2(\alpha x)} = H(P_x, x)$$

$$\dot{x} = \frac{\partial H}{\partial P_x} = \frac{P_x}{m}$$

$$-P_x = \frac{\partial H}{\partial x} = 2U_0x \frac{\tanh(\alpha x)}{\cosh^2(\alpha x)}$$

(1)

bvi fást

$$\begin{aligned} -m\ddot{x} - \lambda \frac{\partial f}{\partial x} &= 0 \\ -m\ddot{y} + \lambda &= 0 \end{aligned} \quad \left. \begin{array}{l} \ddot{x} + \frac{\lambda}{m} f'(x) = 0 \\ \ddot{y} - \frac{\lambda}{m} = 0 \end{array} \right\} \quad (1)$$

og

$$Q_x = \lambda \frac{\partial g}{\partial x} = -\lambda f'(x) = -m\ddot{y}f'(x) \\ Q_y = \lambda \frac{\partial g}{\partial y} = \lambda = m\ddot{y}$$

Síðan má nota hraðaskorðurnar til að sjá að

$$Q_y = -m \left(\frac{\dot{x}}{\dot{y}} \right) \ddot{x}$$

$$Q_x = m \left(\frac{\dot{x}}{\dot{y}} \right) \ddot{f}' = m\ddot{x} \left(\frac{f'}{\dot{y}} \right)$$

Lengra verður ekki haldið
án upplýsinga um f , athuga
má vel þekkt tilvik

(3)

Dæmi 3

$$\text{Fall Lagrange: } L = L(q, \dot{q}, \ddot{q}, t)$$

Viljum finna jöfnur sambærilegar Euler-Lagrange fyrir þessa tegund L

Skoðum hnukun virkninnar

$$J = \int_{t_1}^{t_2} dt L(q, \dot{q}, \ddot{q}, t)$$

Hnukum um öll möguleg föll η þannig að

$$q(\alpha t) = q(0, t) + \alpha \eta(t),$$

$$\dot{q}(\alpha t) = \dot{q}(0, t) + \alpha \dot{\eta}(t)$$

Fallit sem við leitum að

$$\eta(t) = \eta(0, t)$$

α er þægilegur stiki til að framkvæma hnukunina, en er láttinn hverfa að lokum

Skorður
notaðar áður

$\dot{\eta}(t) = 0$

viðbótar-
skorður

(4)

$$\begin{aligned}\frac{\partial J}{\partial \alpha} &= \frac{\partial}{\partial \alpha} \int_{t_1}^{t_2} dt L(q, \dot{q}, \ddot{q}, t) \\ &= \int_{t_1}^{t_2} dt \left[\frac{\partial L}{\partial q} \frac{\partial q}{\partial \alpha} + \frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \frac{\partial \dot{q}}{\partial \alpha} + \frac{\partial L}{\partial \ddot{q}} \frac{\partial \ddot{q}}{\partial \alpha} \right]\end{aligned}$$

Notum síðan

$$\frac{\partial q}{\partial \alpha} = \eta(t), \quad \frac{\partial \dot{q}}{\partial \alpha} = \dot{\eta}(t), \quad \frac{\partial \ddot{q}}{\partial \alpha} = \ddot{\eta}(t)$$

$$\rightarrow \frac{\partial J}{\partial \alpha} = \int_{t_1}^{t_2} dt \left[\frac{\partial L}{\partial q} \eta(t) + \frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \dot{\eta}(t) + \frac{\partial L}{\partial \ddot{q}} \ddot{\eta}(t) \right]$$

Tvo fyrstu liðina með höndlum við á hefðbundinn hátt eins og í bókinni, sjá líka fyrilestur oF síður 3-4

þar sem $\eta(t)$ er almennt fall verður stæðan innan svigans að hverfa

$$\rightarrow \boxed{\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) + \frac{d^2}{dt^2} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) = 0} \quad (\star)$$

og þessi jafna er útvíkkun á jöfnu Euler og Lagrange

$$b) \quad L = -\frac{m}{2} \dot{q}^2 - \frac{k}{2} q^2$$

Beytum (*)

$$-\dot{k}q - \frac{m}{2} \ddot{q} + \frac{d^2}{dt^2} \left(-\frac{m}{2} q \right) = 0$$

$$\rightarrow m \ddot{q} + 2kq = 0 \rightarrow \boxed{\ddot{q} + \frac{k}{m} q = 0}$$

Hreyfijafna fyrir hreintóna sveifil með $\omega_0 = \sqrt{\frac{k}{m}}$

⑤

$$\frac{\partial J}{\partial \alpha} = \int_{t_1}^{t_2} dt \left[\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \eta(t) - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) \eta(t) + \frac{\partial^2 L}{\partial \dot{q}^2} \ddot{\eta}(t) \right]$$

Fyrir síðasta liðinn notum við tvöfaldra hlutheildun ($\int u dv = uv - \int v du$)

$$\begin{aligned}& \frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \eta(t) \Big|_{t_1}^{t_2} - \int_{t_1}^{t_2} dt \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) \eta(t) \\ &= - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) \eta(t) \Big|_{t_1}^{t_2} + \int_{t_1}^{t_2} dt \frac{d^2}{dt^2} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) \eta(t) \\ \rightarrow \frac{\partial J}{\partial \alpha} &= \int_{t_1}^{t_2} dt \left[\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) + \frac{d^2}{dt^2} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}} \right) \right] \eta(t) = 0\end{aligned}$$

⑦

Dæmi 4

$$\text{Sveifill með } l = l_0 + a \sin(\omega t) \quad (\star)$$

$$T = \frac{m}{2} (\bar{v})^2 = l_0 \left[1 + \frac{a}{l_0} \sin(\omega t) \right], \quad a < l_0$$

$$\bar{v} = \dot{l} \hat{e}_r + l \dot{\theta} \hat{e}_\theta, \quad \hat{e}_r \cdot \hat{e}_\theta = 0$$

$$U = -mg l \cos \theta, \quad \dot{\theta} = \omega \alpha \cos \theta$$

Býst við einu alhni, θ , og skorðum sem eru ekki heilskorður

Notum Euler-Lagrange

$$\frac{\partial L}{\partial \theta} - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{\theta}} \right) = 0$$

$$l = l(t)$$

$$L = \frac{m}{2} \left[(\dot{l} \hat{e}_r)^2 + l^2 \dot{\theta}^2 \right] + mg l \cos \theta = L(t)$$

⑧

því fæst hreyfijafnan

$$-mgl \sin\theta - \frac{d}{dt} \{ml^2\dot{\theta}\} = 0$$

$$g l \sin\theta + 2l\ddot{\theta} + l^2\ddot{\theta} = 0$$

$$\ddot{\theta} + 2\frac{l}{l}\dot{\theta} + \frac{g}{l} \sin\theta = 0$$

Beiutum ummyndun Legendre til að finna H

$$P_\theta = \frac{\partial L}{\partial \dot{\theta}} = ml^2\dot{\theta}$$

$$\begin{aligned} H &= P_\theta \dot{\theta} - L = ml^2\dot{\theta}^2 - \frac{m}{2}l^2\dot{\theta}^2 - \frac{m}{2}l^2 - mgl\cos\theta \\ &= \frac{P_\theta^2}{2ml^2} - \frac{m}{2}\dot{\theta}^2 - mgl\cos\theta \\ &= H(P_\theta, \theta, t) \end{aligned}$$

Hreyfijöfnur Hamiltons

$$\dot{\theta} = \frac{\partial H}{\partial P_\theta} = \frac{P_\theta}{ml^2}$$

$$-\dot{P}_\theta = \frac{\partial H}{\partial \theta} = mgl \sin\theta$$

$$l = l_0 \left(1 + \frac{\alpha}{T_0} \sin(\omega t)\right)$$

Athyglisvert er hve einfaldar þessar hreyfijöfnur eru. Í þeim kemur ekki fyrir tímaafleian af lengdinni l. Hún kæmi vissulega fyrir ef við setjum þær saman í eina annarsstigs afleiðujöfnu

(9)

bannig að

$$H = \frac{P_\theta^2}{2ml^2} - \frac{m\dot{\theta}^2}{2} - mgl\cos\theta$$

en heildarorkan er

$$E = \frac{P_\theta^2}{2ml^2} + \frac{m\dot{\theta}^2}{2} - mgl\cos\theta$$

(10)

þessum föllum ber því ekki saman. Fyrir tímaháð kerfi er fall Hamiltons ekki jafnt heildarorkunni

(11)